

Kirkelig fellesråd i Oslo

Dato: 15.02.18
Saksnummer: 05,2/RW

Sak F 05/18,2 Orientering om kriterier for arbeidet med kirkebruksplan for Oslo

Orienteringssak til BDR og FR

Bakgrunn:

Prosjektgruppen for kirkebruksplan for Oslo har levert inn sin rapport til styringsgruppen. Styringsgruppen er nå i gang med å behandle planen før de skal offentliggjøre den. Deretter skal styringsgruppen gå i konsultasjoner med berørte parter og endelig utarbeide et høringsdokument som skal sendes ut i juni i år. Styringsgruppen vil legge frem sin innstilling til vedtak for fellesråd og bispedømmeråd høsten 2018.

Styringsgruppen ønsker nå å orientere fellesrådet og bispedømmerådet om hvordan det, uti fra det gitte mandatet, har vært tenkt og arbeidet med kriteriene for vurdering av kirkeanleggene. Styringsgruppen vil ferdigbehandle og sende ut den fullstendige rapporten med sine konkrete anbefalinger om tiltak medio mars i år.

Grunn laget for vurderingene

Prosjektgruppen ble bedt om å legge frem alternative modeller for bruk av kirker i Oslo. Gruppen fant det imidlertid mest hensiktsmessig å utarbeide kriterier for hvilke kirker som var best egnet til å ivareta Oslo bispedømmes strategiske målsettinger. Vi mener dette gir muligheter for en mer nyansert vurdering av bruksmulighetene for de enkelte kirker.

Selv om vurderinger i lys av strategiske målsettinger har vært det overordnede perspektiv, har behovet for økonomiske innsparinger hele tiden gitt et ledsagende perspektiv.

Det understrekes at det er kirkeanleggenes fysiske forutsetninger for menighetsaktiviteter som er vurdert, ikke omfang eller kvalitet på arbeidet ved den enkelte kirke.

Begrepet «kirkeanlegg» er benyttet som fellesbetegnelse for kirker med menighetshus fysisk atskilt fra kirkebygget og for arbeidskirker der kirkerom, menighetslokaler og kontorer er integrert i samme bygning.

Gruppen er klar over at ulike kirkeanlegg kan ha ulike finansieringsformer. Frittstående kirkebygg og arbeidskirker er i sin helhet finansiert og driftet av Kirkelig Fellesråd gjennom bevilgninger fra Oslo kommune, mens frittstående menighetshus er finansiert og driftet av den enkelte menighet. Arbeidskirker har vanligvis en delt finansiering mellom fellesråd og menighet.

Gruppen har imidlertid ikke skjelnet mellom hvilke muligheter ulike kirkeanlegg har til å ivareta strategiske målsettinger.

Hvert enkelt kirkeanlegg er vurdert på grunnlag av en rekke kriterier. I tillegg er det tatt inn befolknings- og medlemstall for hver enkelt menighet, der også prosentandel av befolkningen i soknet er angitt. Antallet skoler i soknet er også tatt med. Forventet befolkningsvekst i menighetene er det vanskelig å fremskaffe sikre tall for. Oslo kommunes tall er relatert til bydelene og ikke til menighetene, som i flere tilfeller krysser bydelsgrensene. Forventet befolkningsvekst er redegjort for i et eget avsnitt.

De ulike kriterier er ordnet i tre hovedgrupper:

1. **Lokasjon.** I denne gruppen inngår data vedrørende kirkeanleggets beliggenhet og plassering i soknet, herunder adkomst, tilgjengelighet, offentlige kommunikasjonsmidler, synlighet, parkeringsforhold etc. Vi mener dette er faktorer av betydning for kirkeanleggets bruksmuligheter.
2. **Lokaler.** I denne gruppen inngår faktorer som beskriver kirkeanleggenes fysiske egenskaper, deres nåværende tilstand, kostnadene ved drift, samt lokalenes egnethet for menighetens aktiviteter og for kontorer.
3. **Innhold og bruk.** I denne gruppen inngår informasjon om kirkeanleggenes faktiske bruk sett i sammenheng med øvrige kriterier i gruppe 1 og 2. I denne gruppen er ikke de absolutte tall viktige, men forholdet mellom bruk og medlemstall med sideblikk også til befolkningstall.

Hver av de tre hovedgruppene av kriterier er vektet i forhold til hverandre.

Gruppe 1 – Lokasjon: 30%

Gruppe 2 - Lokaler: 45%

Gruppe 3 – Innhold og bruk: 25%

Når gruppe 2 er gitt mest vekt, er det fordi kriteriene i denne gruppen klart uttrykker de fysiske muligheter kirkeanlegget gir for menighetenes arbeid.

Ved vektingen er tallene 1,2 og 3 benyttet. En såpass grovmasket vekting er benyttet for å favne større grupper innen hver tallkategori. Ved en mer finmasket vekting er det risiko for at feilvurderinger kan gi uforholdsmessig store utslag.

Kriteriene innen hovedgruppene er også vektet i forhold til hverandre. Vektingen er angitt utenfor hvert kriterium.

Vektingen innen den enkelte gruppe bygger på samme måte som ved vektingen av gruppene innbyrdes på en vurdering av at ikke alle kriteriene innen en gruppe bør telle like mye.

I gruppe 1 (lokasjon) er vektingen uttrykk for at tilretteleggingen for kommunikasjon er mindre viktig enn de andre kriteriene som inngår i vurderingen.

I gruppe 2 (lokaler) er vektingen uttrykk for at det økonomiske aspektet er viktigere enn de andre kriteriene, jfr. prosjektgruppens mandat. Dessuten er «det bestandige» og «potensialet» vurdert som viktigere enn den faktiske utnyttelsen per i dag.

I gruppe 3 (innhold og bruk) er det lagt størst vekt på resultatene fra telleukene.

Prosjektgruppens oppfatning er at dette kriteriet gir et bedre uttrykk for omfanget av aktivitet enn de andre kriteriene hver for seg.

Kriteriene innen hver gruppe er vektet slik:

1. Lokasjon

Hver av de tre hovedgruppene av kriterier er vektet i forhold til hverandre.

Gruppe 1 – Lokasjon: 30%

Gruppe 2 - Lokaler: 45%

Gruppe 3 – Innhold og bruk: 25%

Når gruppe 2 er gitt mest vekt, er det fordi kriteriene i denne gruppen klart uttrykker de fysiske muligheter kirkeanlegget gir for menighetenes arbeid.

Ved vektingen er tallene 1,2 og 3 benyttet. En såpass grovmasket vekting er benyttet for å favne større grupper innen hver tallkategori. Ved en mer finmasket vekting er det risiko for at feilvurderinger kan gi uforholdsmessig store utslag.

Kriteriene innen hovedgruppene er også vektet i forhold til hverandre. Vektingen er angitt utenfor hvert kriterium.

Vektingen innen den enkelte gruppe bygger på samme måte som ved vektingen av gruppene innbyrdes på en vurdering av at ikke alle kriteriene innen en gruppe bør telle like mye.

I gruppe 1 (lokasjon) er vektingen uttrykk for at tilretteleggingen for kommunikasjon er mindre viktig enn de andre kriteriene som inngår i vurderingen.

I gruppe 2 (lokaler) er vektingen uttrykk for at det økonomiske aspektet er viktigere enn de andre kriteriene, jfr. prosjektgruppens mandat. Dessuten er «det bestandige» og «potensialet» vurdert som viktigere enn den faktiske utnyttelsen per i dag.

I gruppe 3 (innhold og bruk) er det lagt størst vekt på resultatene fra telleukene.

Prosjektgruppens oppfatning er at dette kriteriet gir et bedre uttrykk for omfanget av aktivitet enn de andre kriteriene hver for seg.

Kriteriene innen hver gruppe er vektet slik:

1. Lokasjon
  - a. Geografisk plassering i lokalmiljøet. Sentralt/usentralt/tilgjengelighet: 2
  - b. Synlighet/tilstedeværelse, plassering i forhold til ferdselsårer: 2
  - c. Avstand til andre kirkeanlegg: 2
  - d. Plassering i forhold til offentlig kommunikasjon: 1
  - e. Parkeringsmuligheter: 1
2. Lokaler
  - a. Historisk verdi, kunst og arkitektur: 2
  - b. Egnede kontorer, herunder plassering i forhold til kirkebygg: 2
  - c. Egnede lokaler for menighetsaktiviteter: 2
  - d. Drifts- og vedlikeholdskostnader: 3
  - e. Utnyttelsesgrad kirkerom: 1
  - f. Utnyttelsesgrad andre lokaler: 1
3. Innhold og bruk
  - a. Dåpshandlinger forrettet i kirken: 1
  - b. Gravferder forrettet i kirken: 1
  - c. Vielser i kirken: 1
  - a. Gjennomsnittlig gudstjenestedeltagelse: 2
  - b. Antall besøkende i telleuker: 3

Andre forhold av betydning

1. Kirker med gravlunder.

14 kirker har gravlunder knyttet til selve kirkebygget. Prosjektgruppen mener det er viktig å beholde slike kirker under Kirkelig fellesråds kontroll. Til disse kirkene kan det være knyttet utleiemuligheter, men ikke slik at det utelukker bispedømme og fellesråd fra å bruke dem.

2. Hel eller delvis utleie.

Spørsmålet om hel eller delvis utleie er ikke tatt med i kriteriene. Spørsmålet drøftes nærmere nedenfor, men prosjektgruppen har ikke sett seg i stand til å vurdere utleiemarkedet for kirker.

3. Særlige forhold knyttet til enkelte kirker

Kirker som allerede er tatt ut av bruk (Majorstuen, Markus og Bredtvet), er ikke tatt med i oversikten.

Jakob kirke er både utleid og i bruk av bispedømmet. Prosjektgruppen har ikke sett noen grunn til å gå nærmere inn på bruken av denne kirken, og den er derfor ikke tatt med. Modulkirken på Bjørndal er tatt med i vurderingen. Prosjektgruppen er klar over at den står i en særstilling og er midlertidig satt opp for å sikre et kirkelig nærvær på stedet.

4. Forventet befolkningsvekst.

Frem til 2028 forventer Oslo kommune en befolkningsvekst på 14 %. Størst vekst kommer i disse bydelene:

Bjerke:	35% - ca 11.000 personer
Gamle Oslo:	25% - ca 13.500 personer
Ullern:	17% - ca 5.700 personer
Grünerløkka:	16% - ca. 9.000 personer

5. Utbyggingsområder

Nedenfor angis de største utbyggingsområdene, deres soknetilhørighet, beliggenhet i forhold til eksisterende kirkebygg og status for utbygging pr i dag:

- a. Lørenbyen. Området fordeler seg på soknene Sinsen og Hasle. Delvis innflyttet, utbygging pågår.
- b. Ulvenbyen. Området ligger i nærområdet til Østre Aker kirke i Østre Aker og Haugerud sokn. Utbygging pågår, salgsstart 2018/2019.
- c. Breivollbyen. Området ligger mellom Østre Aker og Haugerud kirker. Planlagt oppstart 2028.
- d. Ensjøbyen. Området fordeler seg på soknene Hasle, Kampen og Vålerenga, med størst andel i Kampen sokn, mindre i Hasle og bare en liten del i Vålerenga sokn. Delvis innflyttet, utbygging pågår fortsatt.
- e. Kværnerbyen. Området ble ved grenseregulering mot tidligere Gamlebyen sokn lagt under Vålerenga sokn i 2013. Ferdig utbygget.
- f. Bjørvika, Sørenga, Bispevika og Kongshavn. Området ligger under Gamlebyen og Grønland sokn med korte avstander til Grønland kirke. Bjørvika er ferdig utbygget, Bispevika under utbygging, Sørenga delvis innflyttet, ferdig utbygget 2019, Kongshavn fortsatt under regulering.
- g. Gjersrud - Stensrud. Området ligger under Klemetsrud og Mortensrud sokn. Utbyggingsplaner for opp til 10 000 boliger, men området er ikke ferdig regulert og tidsperspektiv fortsatt usikkert.

6. Områder med spesielle utfordringer.

I bydelene i Groruddalen, Alna, Bjerke, Grorud og Stovner, samt i bydelene Søndre Nordstrand og til dels Gamle Oslo, utgjør innvandrere en høy andel av befolkningen.

Bydelene i Groruddalen har understreket betydningen av Den norske kirkes tilstedeværelse med åpne kirker og inkluderende aktiviteter som et bidrag til å motvirke ghettodannelse og til å fremme flerreligiøs forståelse.

7. Spesialbruk av kirker

Kirker som anses egnet kan tenkes å få tillagt spesialiserte funksjoner innen områder som diakoni, kirkemusikk, kultur og undervisning knyttet til kirkelige satsinger med by- eller bydelsomfattende rekkevidde. Det understrekes at spesialbruk kan være aktuelt både for kirker med uendret status som menighetskirker og som får tillagt ansvar for et bestemt satsingsområde, og for kirker som tas ut av regulær bruk som soknekirker. Det avgjørende er kirkeanleggets egnethet for formålet.

Forslag til vedtak:

Kriteriegjennomgangen i forbindelse med «Kirkebruksplanen» tas til orientering

Robert Wright
kirkeverge